

**Uppdragshandling för
regionalt programområde**

Västra Götalandsregionen

Datum: 2024-06-12

Diarienummer: RS 2024-01747

Regionalt programområde Levnadsvanor

Ansvarsområde: Verksamhet levnadsvanor, Hälso- och sjukvård

Uppdragsgivare: Karin Looström Muth

Uppdragstagare: Ordförande regionalt programområde Levnadsvanor

System för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård handlar om gemensam utveckling för en mer kunskapsbaserad, säker, personcentrerad, jämlik, tillgänglig och effektiv vård. Inom ramen för systemet ingår att regionerna ska anpassa sin regionala och lokala kunskapsorganisation till den nationella programområdes- och samverkansstrukturen med syfte att få styrka genom hela systemet.

2018 skapade därför Västra Götalandsregionen regionala programområden (RPO). Koncernledning hälso- och sjukvård beslutade därefter i juni 2022 att samordningsråden tar över ansvaret för och säkrar regionala programområdets funktion (RS 2021–06735). Inte alla RPO har kunnat omhändertas av samordningsråd. Denna uppdragshandling avser därför ett av de områden som saknar direkt koppling till ett samordningsråd eller som har kopplingar till flera samordningsråd: RPO Levnadsvanor.

Syfte med uppdraget

RPO Levnadsvanor ska verka inom sitt kunskapsområde så att bästa tillgängliga kunskap ska finnas tillgängligt i varje patientmöte, samt en god och nära vård dvs säker, personcentrerad, effektiv, jämlik och tillgänglig. RPO ska också bidra till utvecklingen av hälso- och sjukvården i VGR i enlighet med regionens styrande dokument och planer.

Uppdragsbeskrivning

- Gruppens arbete ska utgå från VGR:s styrning av hälso- och sjukvård och arbeta för att en god vård och att hälsofrämjande insatser förverkligas inom programområdet.
- Arbeta för att respektive RPO utgör ett forum och nav för lärandet inom kunskapsområdet.

- Initiera, samordna, prioritera och följa upp utvecklingsarbete inom sitt ansvarsområde. Det kan innebära att när nationella kunskapsstöd är beslutade medverka till att de omsätts till regionalt anpassade processer samt uppföljningen av dessa.
- Medverka till remissvar på nationellt framtagna kunskapsstöd inom kunskapsstyrningen samt att lokal och regional kunskap och erfarenheter förmedlas till nationellt programområde.
- Initiera och leda de regionala processteamerna inom kunskapsstyrningen där levnadsvanor berörs för att säkerställa processernas patientupplevda och medicinska kvalitet samt effektivitet.
- Vara referensgrupp och i vissa fall bereda frågor eller ta emot uppdrag från koncernledning hälso- och sjukvård.
- I beredning av frågor samverka med andra berörda vårdaktörer och samordningsråd för att uppnå ett sammanhållet hälso- och sjukvårdssystem samt beakta forsknings och utbildningsaspekter. Fungera som remissinstans i frågor som rör levnadsvanor.
- Nominera ordförande och ledamöter samt upprätthålla kontakt inom området till nationella programområden samt i förekommande fall bereda och föreslå representanter till nationella arbetsgrupper.

Specifikt för gruppen

De allra flesta hälsotillstånd påverkas av personens levnadsvanor. Levnadsvanor har stor påverkan på vårdprocesser inom alla delar av hälso- och sjukvården, som primärvård, evelhälsovård, tandvård och inte minst specialiserad vård.

Tobaksbruk, ohälsosamma matvanor, riskkonsumtion av alkohol och otillräcklig fysisk aktivitet utgör fyra av de största riskfaktorerna för ohälsa. Den som inte röker, äter hälsosamt, är måttligt fysiskt aktiv och har en måttlig konsumtion av alkohol, lever i genomsnitt 14 år längre än den som har ohälsosamma levnadsvanor. De fyra levnadsvanorna utgör bland de största bidragande orsakerna till den samlade sjukdomsburden i Sverige.

RPO Levnadsvanor saknar en tydlig koppling till linjeorganisationen för att driva sina frågor. Det saknas direkt koppling till ett enskilt samordningsråd, deras frågor berör ofta flera samordningsråd. Genom denna uppdragshandling får RPO Levnadsvanor ett tydligt sammanhang för att driva sina frågor på regional nivå. Centralt i det fortsatta arbetet är att förankra arbetet med hälsosamma levnadsvanor i samtliga Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp och säkerställa att det finns kunskap i organisationerna att så väl identifiera som att omhänderta patienter med ohälsosamma levnadsvanor.

RPO Levnadsvanor behöver ha en nära samverkan och dialog med samordningsråd och samordningsgrupper. Nätverket för hälsofrämjande hälso-

och sjukvård med representanter från samtliga hälso- och sjukvårdsförvaltningar i VGR är en viktig aktör för informationsspridning och förankring linjen.

Arbetsorganisation

Ordförande: Utses av koncernledning hälso- och sjukvård enligt särskild rutin, (RS 2019-03137-40).

Deltagare: Gruppen består av representanter som företräder sjukhusförvaltningarna, tandvården och berörda aktörer från primärvårdsnivån. Patient och närstående företrädare samt ämnesexperter ingår också i gruppen. Det Regionalt nätverk för hälsofrämjande hälso och sjukvård utgör en referensgrupp.

Adjungerande deltagare: RPO Levnadsvanor kan besluta om adjungerade deltagare exempelvis sjukvårdsregionala representanter för nationella programområden, akademien, HR, vårdgrannar i form av regioner, kommuner och privata vårdgivare.

Till stöd för RPO tillhandahåller Koncernkontoret koordinator och även stöd rörande kunskapsstyrningsarbetet.

Mötesfrekvens: 4 – 8 ggr/år

Undergrupper: RPO Levnadsvanor kan besluta om undergrupper inom ramen för gruppens uppdrag. Regionala processteam inom kunskapsstyrningen rapporterar till berört RPO.

Samband och gränsdragning till andra uppdrag/koncernövergripande grupper

Gruppens uppdrag är att bidra till samordning och lokalt genomförande. Samband och gränsdragningar till andra grupper är specifikt för respektive ansvarsområde. Principen är att linjen leder och ansvarar för den hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs i VGR medan kunskapsstyrningen stödjer.

Klinisk ledning ska omhänderta frågor som rör förändrade arbetssätt och processer i flera verksamhetsområden och därför inte kan hanteras av ett enskilt RPO eller samordningsråd.

Program- och prioriteringsrådets (PPR) roll i relation till RPO eller samordningsråden är att, vid införande av nya läkemedel och medicinska metoder som har betydande organisatoriska och/eller ekonomiska konsekvenser, säkerställa gemensamma prioriteringar i VGR. Där PPR beslutar om regiongemensamma prioriteringar har RPO och samordningsråden en viktig roll i genomförandet.

Ställningstaganden som påverkar stödprocesser ska stämmas av i dialog med berörd ansvarig funktion eller koncernövergripande grupp.

Kommunikation

Enligt [Rutin för koncernövergripande grupper \(vregion.se\)](https://vregion.se).

Beslutsordning

Rapportering

Till RPO är hälso- och sjukvårdsutvecklingsdirektören kontaktperson. Ansvaret för kontaktpersonen beskrivs i ”Uppdragsbeskrivning för kontaktperson till samordningsråd inom hälso- och sjukvård” (RS 2024 – 00370).

Beslutsfattande

Ordförande har en samordnande roll och kan fatta beslut om regionala rutiner i enlighet med specifikt erhållna mandat som beskrivs i ”Beslutsmandat för regionala rutiner inom hälso- och sjukvård” (SSN 2023-00470). Ordförande kan lyfta behov av regiongemensamt beslutsfattande till kontaktperson för RPO.

Där ordförande inte har mandat att fatta beslut eskaleras frågan till kontaktpersonen för RPO och därefter till berörd koncernövergripande grupp exempelvis Klinisk ledning.

Datum för beslut: 2024-06-12

Karin Looström Muth
Hälso- och sjukvårdsutvecklingsdirektör

Uppdraget skickas till

- Ordförande RPO Levnadsvanor för genomförande och vidarebefordran till gruppen
- Koordinator RPO Levnadsvanor
- Andreas Hjertén, andreas.hjerten@vregion.se, för att samla ihop för alla samordningsråden inom hälso- och sjukvård
- Patrik Johansson, patrik.jens.johansson@vregion.se för uppdatering av förteckning koncernövergripande grupper